

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudce Mgr. Lukáše Pišvejce (soudce zpravodaj) a soudkyně JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobkyně: **T.D.A.N.**, státní příslušnost Vietnamská socialistická republika,
v České republice bytem ...

zastoupená advokátem Mgr. Ing. Janem Klikem PhD., advokátem
se sídlem Plzeň, Karlovarská 87/13

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, sídlem nám.
Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2018, č. j. MV-25586-4/SO-2018,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2018, č. j. MV-25586-4/SO-2018 se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 11.228 Kč ve lhůtě do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Ing. Jana Kliša PhD., advokáta.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2018, č. j. MV-25586-4/SO-2018 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „prvoinstanční orgán“), ze dne 5. 1. 2018, č. j. OAM-2891-16/ZR-2017 (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“), kterým bylo žalobkyni zrušeno povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) a podle § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců jí byla stanovena lhůta 30 dnů k vycestování z území.

II.

Žaloba

2. Žalobkyně uvedla, že napadené rozhodnutí je nesprávné a nezákonné v důsledku nesprávného právního posouzení a nesprávné aplikace příslušných ustanovení zákona a mezinárodních smluv zejména Úmluvy o právech dítěte (Sdělení č. 104/1991 Sb., Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právech dítěte, dále jen „Úmluva“), a čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva o LPZS“), a to v neprospěch žalobkyně. Správní orgány obou instancí se nedostatečně zabývaly všemi skutečnostmi rozhodnými pro posouzení daného stavu věci a jejich rozhodnutí není dostatečně individualizované a neodráží osobní situaci nezletilé žalobkyně. V postupu správních orgánů obou instancí převládá formalistický přístup v aplikaci daných ustanovení zákona. Tento je v rozporu s principem spravedlnosti, porušuje základní principy a normy a zakládá tedy porušení základních práv a svobod žalobkyně. Správní orgány obou instancí nedostály svojí povinností dosáhnout spravedlivého řešení věci a porušily zásadu vstřícnosti a dobré správy, navíc se dopustily i procesních pochybení.
3. Žalobkyně je nezletilým dítětem ve věku 11 let. Není zpochybňováno, že délka pobytu mimo území České republiky (ČR) přesáhla dobu 6 let stanovenou podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona, avšak jen o 1 měsíc a 21 dní; tedy tento přesah je vzhledem k uvedené době stanovené zákonem minimální. Matka dítěte objektivně znemožňovala návrat žalobkyně jako dcery do ČR. Žalobkyně fakticky jako nezletilé dítě závislé na vůli rodiče neměla žádnou možnost, aby mohla ovlivnit dobu, po kterou se zdržovala mimo ČR. Mezi otcem a matkou v důsledku vyostřeného a zdlouhavého rozvodového řízení nebyla možná žádná dohoda ohledně místa pobytu jejich dítěte, které bydlelo ve Vietnamské socialistické republice (VSR) spolu s matkou (v rozporu s vůlí jejího otce jako zákonného zástupce, který chtěl pobývat s dcerou v ČR), když dcera byla svěřena na základě rozvodového rozsudku do péče otce. Matka si předtím našla nového partnera a teprve pak dala souhlas se svěřením dcery do výchovy otci a s jejím odjezdem do ČR. Žalobkyně se tedy vlastní vůlí nemohla sama přizpůsobit tak, aby nenaplnila důvody pro zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu uvedené v § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, pokud se chtěla uvedenému následku vyhnout, tj. zrušení platnosti pobytového oprávnění.
4. Žalovaná uvádí, že v souladu s aktuální zákonnou úpravou v případech, kdy prvoinstanční

orgán ruší platnost povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 zákona, nemá na rozdíl od postupu podle § 77 odst. 2 zákona povinnost posuzovat přiměřenost svého rozhodnutí. Z tohoto důvodu v drtivé většině případů neobstojí ani argumentace cizince porušením jeho práva na respektování soukromého a rodinného života garantovaného článkem 8 Úmluvy o LPZS. Žalovaná dále konstatuje, že prvoinstanční orgán není povinen a ani oprávněn zkoumat v průběhu řízení důvody, proč se cizinec nezdržoval po delší dobu na území ČR a další specifika daného případu. Ovšem žalobkyně namítá, že tento závěr nemůže platit zcela bezvýjimečně, neboť v určitých konkrétních případech by tento ryze formální postup mohl vést ke zcela nepřiměřeně tvrdým a fatálním důsledkům pro osobní a rodinný život nejen konkrétního cizince, ale i dalších jemu blízkých osob. Tak je tomu i v tomto případě z důvodů uvedených výše v bodě 2, žalobkyně tedy má za to, že konkrétní situace tohoto případu je natolik výjimečná, že měly být zkoumány a vzaty do úvahy i důvody pro přiměřenost případného rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu nezletilého dítěte. Není bez významu, že ustanovení § 174a odst. 3 zákona bylo zařazeno do zákona až novelizací provedenou v druhé polovině roku 2017. S tímto souvisí i další podstatná námitka proti napadenému rozhodnutí, která byla uplatněna již v řízení před prvoinstančním orgánem a v odvolacím řízení a kterou správní orgán neakceptoval, tj. že se měl zabývat postavením účastnice řízení a dopadů rozhodnutí v podobě nepřiměřeně tvrdého zásahu do jejího osobního života zejména z hlediska Úmluvy.

5. Žalovaná se důsledky svého rozhodnutí z hlediska Úmluvy téměř nezabývala, pouze odkázala na rozhodnutí správního orgánu první instance. K tomu se tento orgán vyjadřoval s odkazem na další ustanovení Úmluvy, že tato připouští i oddělení dítěte od jednoho nebo obou rodičů (čl. 9 odst. 3), a právo na osobní kontakty a přímé styky s oběma rodiči (čl. 10 odst. 2), a klade důraz tedy na to, že Úmluva nestanovuje, že oba rodiče musí žít spolu se svým dítětem v jednom státě (což žalobkyně nikdy netvrdila). Ovšem nijak se nezabývá ustanoveními Úmluvy vzhledem ke konkrétním skutkovým zjištěním. Při realizaci rozhodnutí by došlo jednoznačně k oddělení dítěte od otce žijícího v ČR, přičemž matka trvale žijící ve VSR ztratila o něj zájem. V zájmu dítěte v současnosti není opuštění ČR a žít ve VSR případně s prarodiči či s jinými příbuznými. V případě vynuceného opuštění ČR je pro žalobkyni udržovat takto pravidelný osobní kontakt s otcem téměř vyloučeno, otec či žalobkyně si nemohou dovolit hlavně pro finanční, ale i časovou náročnost, cestovat minimálně několikrát do roka z VSR do ČR či naopak k zabezpečení takového kontaktu. Správní orgán první instance měl všechny tyto okolnosti prošetřit, zda tedy vůbec dítě má vytvořeny podmínky ve VSR, aby se tam mohlo vrátit a důstojně žít a rozvíjet se, což neučinil a tímto se nezabýval, tedy shromážděné podklady pro rozhodnutí nejsou úplné a nedávají dostatečný základ pro věcně správné, zákonné a i ústavně konformní rozhodnutí. Napadené rozhodnutí tudíž minimálně nesplňuje požadavky kladené Úmluvou i Úmluvou o LPZS, i když správní orgán odkazuje na to, že není podle zákona povinen zkoumat dopady rozhodnutí z hlediska přiměřenosti. Nebylo dostatečně zhodnoceno, co je v zájmu dítěte, který má být při hodnocení z výše uvedených hledisek prvořadý. Z hlediska veřejného zájmu v tomto případě převažují argumenty pro zachování povolení k trvalému pobytu proti argumentům svědčícím pro jeho zrušení. Přestože žalobkyně nežila po dlouhou dobu v ČR, přesto je schopna navštěvovat základní školu v ČR a bezproblémově se integrovat do zdejšího prostředí; do správního spisu bylo doloženo příslušné potvrzení základní školy v Plzni o školní docházce v ČR. Žalobkyně se neztotožňuje s názorem žalované, že napadené rozhodnutí nijak nezasáhne od práv a povinností rodičů žalobkyně. Minimálně dojde k situaci, že otec nuceným odjezdem nezletilé dcery z území ČR ztratí faktickou možnost vykonávat rodičovská práva, tj. otci

žalobkyně svědčí účastenství ve správním řízení minimálně podle ustanovení § 27 odst. 2 správního řádu, neboť napadené rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu se dotýká přímo jejich práv, nikoliv nepřímě, byť se jedná o práva vyplývající z jiných právních předpisů i v ústavněprávní rovině. Správní orgán měl tedy přibrat jako účastníka tohoto řízení tedy i zákonného zástupce účastníka, jak vyplývá z dikce ustanovení § 27 odst. 2 Správního řádu, neboť napadeným rozhodnutím jsou přímo dotčena jeho rodičovská práva a povinnosti vůči dceři. Zákonný zástupce (otec) tedy má za to, že měl být účastníkem správního řízení, ačkoliv správní orgán vůči jeho osobě řízení formálně nezačal. Odkaz uváděný žalovanou na rozsudek NSS ze dne 25. 2. 2010, č. j.: 2 As 77/2009 - 69 proto není příslušný, skutkový stav posuzovaný v napadeném rozhodnutí je podstatně odlišný. Možnosti pobývat na území ČR na základě jiného pobytového oprávnění jsou fakticky vyloučeny, prakticky si žalovaná po zrušení povolení k trvalému pobytu nemůže svoje pobytové oprávnění upravit jiným způsobem, než znovu o něj žádat na příslušném zastupitelském úřadě ČR v domovské zemi, což je značně časově ale hlavně finančně nákladné, neboť systém pro podávání žádostí o pobytové oprávnění na území ČR na příslušném zastupitelském úřadu stále nepracuje uspokojivě, a to již po mnoho let.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

6. Žalovaná navrhl zamítnutí žaloby. Ve věci námitek žalobkyně plně odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a dále na odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí.

IV.

Posouzení věci soudem

7. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě. O věci samé rozhodl soud podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť žalobkyně i žalovaná s tím vyslovily souhlas.

VI.

Rozhodnutí soudu

8. Žaloba je důvodná.
9. Správní orgány v projednávané věci zrušily trvalý pobyt žalobkyně na základě § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, podle něhož platí, že „*ministerstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec pobýval mimo území nepřetržitě po dobu delší než 6 let*“, neboť žalobkyně se nacházela mimo území Evropské unie od 20. 6. 2011 do 10. 8. 2017, tj. celkem 6 let, 1 měsíc a 21 dní. S ohledem na skutečnost, že samotná délka nepřítomnosti žalobkyně na území není mezi stranami předmětem sporu, vypadá tento případ naprosto jasně, když o naplnění skutkové podstaty vymezené v § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců není na první pohled pochyb, proto se může jevit řešení přijaté správními orgány spočívající ve zrušení trvalého pobytu žalobkyně jako jediný zákonem předvídaný postup. Ve skutečnosti však situace tak nejednoduchá není, přičemž v důsledku atypických skutkových okolností nyní projednávané věci rozhodnutí správních orgánů není v souladu s právem.
10. Soud předesílá, že byť § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců neobsahuje žádný

korektiv, který by poskytoval prostor pro správní uvážení prvoinstančního orgánu, zda po splnění stanovené podmínky cizinci zruší platnost povolení k trvalému pobytu nebo ne, platí, že prvoinstanční orgán, jako každý orgán veřejné moci, je povinen interpretovat jednotlivá ustanovení právních norem v první řadě vždy z pohledu účelu a smyslu ochrany ústavně garantovaných základních práv a svobod [srov. nález sp. zn. III. ÚS 139/98 (Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 12, nález č. 106), I. ÚS 315/99 (tamtéž, svazek 16, nález č. 157), II. ÚS 523/02 (tamtéž, svazek č. 29, nález č. 12), III. ÚS 252/04 (tamtéž, svazek 36, nález č. 16) a další]. Vyjádřeno jinými slovy, jestliže se řešení přijaté správními orgány v důsledku mechanického (textového) výkladu a aplikace určité právní normy dostane do extrémního rozporu s principy spravedlnosti, pak zakládá dotčení na základním právu a svobodě, a tedy nemůže obstát.

11. V nyní projednávané věci je řešen případ nezletilé žalobkyně, jež má od narození (27. 1. 2007) přiznán trvalý pobyt na území, tj. svědčí jí nejvyšší pobytové oprávnění, z něhož pro ni vyplývá řada významných práv ve vztahu k pobytu a životu v České republice. Pokud žalobkyně v roce 2011 (ve věku čtyř let) opustila v důsledku rozhodnutí jiné osoby území ČR (v daném případě navíc otec žalobkyně tvrdí, že s jejím dlouhodobým pobytem ve Vietnamu nesouhlasil), pak podle názoru soudu tato okolnost nemůže založit běh doby, jejímž uplynutím dojde ke ztrátě pobytového oprávnění. Je třeba si uvědomit, že nezletilec v takto nízkém věku není v důsledku nedostatečně vyvinutých rozumových a volních kapacit schopen činit prakticky žádná právní jednání, jedná se o jedince neschopného projevovat svobodnou a vážnou vůli, který je nucen se řídit pokyny svých rodičů, aniž by byl schopen jakkoliv chápat či hodnotit jejich význam pro jeho další život. Pokud by správní orgány trvaly na rušení pobytových oprávnění v případech dětí takto nízkého věku, pak by logicky musely přistoupit ke zrušení trvalého například v situaci, kdy by osoba, jež je nadána oprávněním trvalého pobytu na území ČR, byla z území unesena a bez ohledu na svou vůli držena po stanovenou dobu v zahraničí, což je závěr jistě absurdní (byť při mechanickém textovém výkladu rovněž naplňující skutkovou podstatu výše citované normy). Zdejšímu soudu neunikl odkaz prvoinstančního orgánu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2017, č. j. 7 Azs 338/2016 – 39, podle něhož, *„pokud cizinec pobývá mimo území ČR po takto dlouhou dobu na základě vlastního rozhodnutí či rozhodnutí své rodiny (zvýrazněno prvoinstančním orgánem), nelze dost dobře konstatovat, že další pobyt mimo české území, kde již tak dlouho fakticky nežije, bude představovat zásah do soukromého a rodinného života.“* Přestože se Nejvyšší správní soud vyjádřil ke zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců do osobního a rodinného života, tj. k otázce, která podle zdejšího soudu není v nyní projednávané věci nijak relevantní, když vůbec nedošlo k běhu doby rozhodné pro zrušení trvalého pobytu, považuje zdejší soud za vhodné zdůraznit, že si lze v obecné rovině představit skutkovou verzi reality, v níž by *„rozhodnutí rodiny“* mohlo u nezletilce založit běh doby uvedené v § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců a ve svém důsledku vést ke zrušení jeho pobytového oprávnění. Jednalo by se například o situaci, v níž by rodiče nezletilého učinili společné rozhodnutí o návratu do země původu, přičemž ze skutkových okolností by bylo jasné patrné, že toto rozhodnutí je v nejlepším zájmu nezletilého, případně nezletilý ve věku blízkém hranici zletilosti (tj. již schopný projevovat skutečnou vůli) by činil jednání, z nichž by byl patrný jeho úmysl dlouhodobě fakticky nežít na území ČR. K ničemu takovému však v projednávané věci nedošlo – podle rozhodnutí vietnamského opatrovnického soudu ze dne 4. 4. 2017, č. j. 49/2017/QDST-HNGD byla žalobkyně svěřena do péče otce, majícího trvalý pobyt v České republice, je tedy v nejlepším zájmu žalobkyně, aby tento rozsudek

by naplňován a žalobkyně mohla pobývat ve stejné zemi, v níž má povolen trvalý pobyt rodič, v jehož péči se má nacházet. Takový závěr je plně souladný s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu, neboť „podle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte by primárním hlediskem při jakékoli činnosti orgánů veřejné moci týkající se dětí měl být nejlepší zájem dítěte a tuto důležitou zásadu integroval Evropský soud pro lidská práva také do své judikatury k čl. 8 Úmluvy (viz rozsudky ze dne 10. 5. 2018, čj. 6 Azs 201/2016-46, a ze dne 31. 5. 2018, čj. 5 Azs 47/2016-57).“ Soud navíc zdůrazňuje, že pokud by došlo ke zrušení trvalého pobytu žalobkyně v nyní posuzovaném správním řízení, lze přepokládat, že žalobkyně by mohla o dané pobytové oprávnění opětovně žádat podle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, podle něhož platí, že „povolení k trvalému pobytu se bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci, který o vydání tohoto povolení žádá jako nezletilé dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je-li důvodem žádosti společné soužití těchto cizinců na území“, proto se i z tohoto pohledu jeví vedení nynějšího správního jako bezúčelné.

12. Soud shrnuje, že správní orgány v žádném případě nepochybily, když z moci úřední zahájily řízení o zrušení trvalého pobytu žalobkyně, neboť z jejich úřední činnosti byly patrné skutkové okolnosti (dlouhá nepřítomnost žalobkyně na území), které naznačovaly, že je dán důvod pro zrušení trvalého pobytu, přičemž tyto skutečnosti by v naprosté většině případů k danému výsledku vedly, v projednávané věci však po provedeném důkazním řízení vyšly najevo poznatky, že takový postup možný není (viz argumentace soudu shora), a proto bylo jediným v úvahu připadajícím řešením zastavení předmětného řízení.
13. Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). S ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí, soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

VI.

Náklady řízení

14. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto jí soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. přiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.). Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3.000 Kč a v odměně advokáta za 2 úkony právní služby, a to za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, když advokát převzal a připravil zastoupení žalobkyně a jménem žalobkyně podal žalobu. Podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního částku 3.100 Kč. Za dva úkony právní služby tak žalobkyni náleží částka ve výši 6.200 Kč. Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu má advokát za jeden úkon právní služby nárok na paušální částku ve výši 300 Kč. Advokát ve věci učinil celkem dva úkony, a proto soud přiznal žalobkyni částku ve výši 600 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupcem žalobkyně je advokát, který je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající této dani. Částka daně z přidané hodnoty činí 1.428 Kč. Náklady řízení tedy včetně DPH činí částku ve výši 11.228 Kč. Lhůtu k plnění určil soud podle § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. ve spojení s § 64 s. ř. s. Místo plnění určil soud v souladu s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. ve spojení s § 64 s.

ř. s

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň dne 20. 6. 2019

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu